

Kentsel Hava Ta??mac?I??? Kabul ve Kullan?m Modeli ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kentsel Hava Ta??mac?I??? Kabul ve Kullan?m Modeli ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24639>

Özet

Kentsel Hava Taahhütü Kabul ve Kullanım Modeli Ölçeği, hızla gelişmekte olan Kentsel Hava Taahhütü (KHT) sistemlerine yönelik bireylerin **kabul düzeylerini** ve **kullanım niyetlerini** ölçmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, geleceğin ulaşım teknolojilerinin toplumsal entegrasyonunu anlamak için kritik öneme sahip olan psikolojik ve davranışsal faktörleri araştırmaktadır. Çalışma, havacılık araştırmaları alanında önemli bir boşluğu doldurmayı hedeflemiştir ve ölçek geliştirme yöntemiyle oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Kentsel Hava Taahhütü, Kabul Modeli, Kullanım Niyeti, Ölçek Geliştirme, Havacılık Psikolojisi, Psikometri

Yazarlar

Volkan Yavaş, Ö. Y. Tez

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin **Kentsel Hava Taahhütü** (KHT) hizmetlerine yönelik tutumları, algıları ve bu hizmetleri gelecekte kullanma niyetlerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek yapısal bir model oluşturmaktır. Bu çalışma, özellikle teknoloji kabul modellerinin havacılık bağlamına uyarlanması ve bu alandaki davranışsal faktörlerin derinlemesine incelenmesi ihtiyacından doğmuştur.

Geliştirme süreci, teorik temelleri sağlam bir ölçek oluşturarak, havacılık sektörü paydaşlarına ve politika yapıcılara, KHT sistemlerinin başarılı bir şekilde yaygınlaştırılması için gereken toplumsal kabul düzeylerini analiz etme imkanı sunmayı amaçlamaktadır. Ölçek, potansiyel kullanıcıların algıladıkları **risk** ve **güvenlik** faktörlerini de değerlendirerek, hizmet tasarlamaya yönelik değerli içgörüler sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, literatürdeki teknoloji kabul modellerinden (özellikle Teknoloji Kabul Modeli - TAM ve Birlikte Teknoloji Kabul ve Kullanım Teorisi - UTAUT) ilham alarak, KHT bağlamına özgü algılanan fayda, kullanım kolaylığı, güvenlik algısı ve sosyal etki gibi faktörleri içeren çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Temel yapı, bireylerin hava taksileri veya drone tabanlı hizmetler gibi kentsel hava çözümlerini ne ölçüde benimseyeceğini belirleyen **davranışsal niyeti** kapsamaktadır.

Bu ölçek, kompleks kabul yap?s?n? farklı alt boyutlar arac?I???yla ele alarak, kabul sürecini etkileyen spesifik psikolojik engelleri ve motivasyonlar? ayr??t?rmay? sa?lamaktadır. Ölçek, Kentsel Hava Ta??mac?I??? teknolojisinin sundu?u yeniliklere kar?? bireylerin sergiledi?i bili?sel ve duygusal tepkileri bütüncül bir yakla??mla de?erlendirmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirme makalesinde detayl? olarak sunulmu?tur. Yap?s?sal geçerli?i sa?lamak amacıyla **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin teorik olarak öngörülen faktör yap?s?na uygunlu?unu test etmi? ve ölçe?in Kentsel Hava Ta??mac?I??? kabul ve kullan?m modelini temsil etme yeterlili?ini do?rulam??t?r.

Elde edilen bulgular, ölçe?in kavramsal olarak sa?lam oldu?unu ve ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Geçerlik çal??malar?n?n detaylar?na, referans olarak belirtilen akademik yay?ndan ula??labilir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarlıl?k katsayılar? hesaplanarak incelenmi?tir. Geli?tirme çal??mas?nda elde edilen yüksek iç tutarlıl?k de?erleri, ölçe?in maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü kan?tlamaktadır. **?ç tutarlıl?k** analizleri, ölçe?in güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullan?labilece?ini desteklemektedir.

Güvenirlik sonuçlar?, ölçe?in farklı uygulamalarda stabil ve tutarlı sonuçlar üretebilme yetene?ini desteklemektedir. Ölçe?in psikometrik özellikleri, havac?I?k ara?t?rmalar? alanında sa?lam bir araç olarak kullan?lmas?n? sa?lamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, Kentsel Hava Ta??mac?I??? Kabul ve Kullan?m Modeli'nin çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karmak için faktör analizi temel bir adım olarak kullan?lm??t?r. Analizler sonucunda, kabul ve kullan?m niyetini etkileyen temel boyutlar belirlenmi? ve her bir boyut altında toplanan maddeler netle?tirilmi?tir. Bu analizler, modelin istatistiksel sa?lamlı??n? teyit etmi? ve ölçe?in teorik çerçeveye uygun olarak yapılandır?ldı??n? göstermi?tir.

Araç

Test Type: Geli?tirme Ölçe?i (Development Scale)

Format: 5'li Likert Ölçe?i (1=Kesinlikle Kat?lm?yorum - 5=Kesinlikle Kat?lıyorum)

Language Available: Türkçe

Population Group: Genel Yeti?kin Popülasyon

Age Group: Belirtilmemi?tir (Genellikle 18 ya? ve üzeri)

Population Details: Kentsel Hava Ta??mac?l???? hizmetleri hakk?nda bilgi sahibi olabilecek veya potansiyel kullan?c? olabilecek bireyler. Ölçek, geni? kentsel kitlelerin alg?lar?n? ölçmek üzere tasarlanm??t?r.

Test Methodology: Anket yöntemiyle veri toplama, kesitsel desenli nicel ara?t?rma.

Anahtar Kelimeler

Ula??m Teknolojisi, **Kabul Niyeti**, Havac?lk Yönetimi, Davran??sal Niyet, Psikometri

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: volkan.yavas@ege.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Volkan Yava? (Ege Üniversitesi, Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in geli?tirildi?i y?l **2021**'dir. Ölçek, V. Yava? ve Ö. Y. Tez taraf?ndan hakemli bir akademik dergide yay?nlanm??t?r (Journal of Aviation Research). Akademik ve ticari olmayan kullan?mlar için genel olarak at?f yap?lmas? yeterlidir, ancak geni? çapl? uygulamalar veya ticari amaçlar için sorumlu yazar Volkan Yava? ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Yava?, V. ve Tez, Ö. Y. (2021).Kentsel hava ta??mac?l???? kabul ve kullan?m modeli: Bir ölçek geli?tirme çal??mas?. *Journal of Aviation Research*, 3(2), 279-298. doi: 10.51785/jar.962735

Makalenin orijinal tam metnine Dergipark üzerinden ula??labilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: kentsel-hava-tasimaciligi-kabul-ve-kullanim-modeli-olcegi-toad.pdf

Kentsel Hava Ta??mac?l???? Kabul ve Kullan?m Modeli Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML? NOT: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte aç?kça listelenmemi?tir. Maddelere ula?mak için lütfen referans verilen akademik makaleye (Yava? ve Tez, 2021) ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM